

Judikatūras krājums

Lieta C-527/12

**Eiropas Komisija
pret
Vācijas Federatīvā Republiku**

Valsts pienākumu neizpilde — Ar iekšējo tirgu nesaderīgs valsts atbalsts — Atgūšanas pienākums — LESD 108. panta 2. punkts — Regula (EK) Nr. 659/1999 — 14. panta 3. punkts — Komisijas lēmums — Dalībvalstīm veicamie pasākumi

Kopsavilkums – Tiesas (piektā palāta) 2014. gada 11. septembra spriedums

1. *Valsts atbalsts — Komisijas lēmums, ar kuru konstatēta atbalsta nesaderība ar kopējo tirgu un uzdots to atgūt — Dalībvalstu pienākumi — Atgūšanas pienākums — Apjoms — Agrākā stāvokļa atjaunošana*

(LESD 108. panta 2. punkts; Padomes Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punkts)

2. *Valsts atbalsts — Nelikumīga atbalsta atgūšana — Valsts tiesību piemērošana — Nosacījumi — Tādas procedūras īstenošana, kas nodrošina tūlītēju un efektīvu Komisijas lēmuma izpildi — Novērtējums atbilstīgi lietas apstākļiem*

(LESD 108. panta 2. punkts; Padomes Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punkts)

3. *Prasība sakarā ar pienākumu neizpildi — Pienākuma atgūt nelikumīgu atbalstu neizpilde — Aizstāvības pamati — Pilnīga izpildes neiespējamība — Vērtēšanas kritēriji — Izpildes grūtības — Komisijas un dalībvalsts pienākums sadarboties risinājuma atrašanai, lai ievērotu Līgumu*

(LES 4. panta 3. punkts; LESD 108. panta 2. punkts; Padomes Regulas Nr. 659/1999 14. panta 3. punkts)

1. Skat. nolēmuma tekstu.

(sal. ar 37. un 42. punktu)

2. Savienības tiesībās nav prasīts, ka kompetentajai valsts iestādei no saņēmēja ir jāatgūst prettiesisks atbalsts, pamatojoties tikai uz Komisijas lēmumu par atgūšanu. Šajā ziņā attiecīgā dalībvalsts var brīvi izvēlēties līdzekļus, ar kādiem tā izpildīs savu pienākumu atgūt ar iekšējo tirgu nesaderīgo atbalstu, ja izvēlētie līdzekļi neapdraud Savienības tiesību piemērojamību un efektivitāti.

Tādējādi dalībvalstu brīvība izvēlēties šāda atbalsta atgūšanas līdzekļus ir ierobežota, jo šie līdzekļi praksē nedrīkst padarīt neiespējamu Savienības tiesībās prasīto atgūšanu. Valsts procedūru piemērošana ir pakļauta nosacījumam, ka tās ļauj tūlīt un efektīvi izpildīt Komisijas lēmumu; šāds nosacījums atspoguļo efektivitātes principa prasības. Līdz ar to jautājums par to, vai, ņemot vērā

efektivitātes prasības, attiecīgā dalībvalsts, izvēloties šos līdzekļus, ir izpildījusi savu pienākumu atgūt atbalstu, kas ir atzīts par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, ir jāizvērtē katrā gadījumā atsevišķi – atkarībā no lietas konkrētajiem apstākļiem.

(sal. ar 39.–41. un 43. punktu)

3. Attiecībā uz būtiska kavējuma prettiesiska atbalsta atgūšanā iespējamo attaisnojumu Tiesa ir nospriedusi, ka vienīgais pamats, uz ko var atsaukties dalībvalsts aizstāvībai pret prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, ko Komisija cēlusi, pamatojoties uz LESD 108. panta 2. punktu, ir pamats par pilnīgu neiespējamību attiecīgo lēmumu izpildīt. Šī absolūtā neiespējamība tāpat var būt juridiska, ja tā izriet no valsts tiesu pieņemtajiem nolēmumiem, ja vien šie nolēmumi atbilst Savienības tiesībām.

Tādējādi, ja izrādītos, ka valsts civiltiesību normas neļauj nodrošināt strīdīgā atbalsta efektīvu atgūšanu, atkarībā no izskatāmās lietas apstākļiem valsts tiesības varētu būt jāatstāj nepiemērotas un jāizmanto citi līdzekļi, piemēram, tādi, kas nevarētu būt izslēgti ar valsts tiesību sistēmu saistītu iemeslu dēļ. Šajā ziņā LES 4. panta 3. punkts arī valsts tiesām rada lojālas sadarbības ar Komisiju un Savienības tiesām pienākumu, kuru īstenojot, tām ir jāveic visi vispārīgie vai īpašie pasākumi, lai nodrošinātu no Savienības tiesībām izrietošo pienākumu izpildi, un jāatturas no tādu pasākumu veikšanas, kuri var apdraudēt Līguma mērķu sasniegšanu.

Turklāt valsts tiesas pārbaude pār nelikumīga valsts atbalsta atgūšanai izsniegta atmaksas pieprasījuma formālo likumību un iespējamu šī pieprasījuma atcelšanu ir jāuzskata par vienkāršu efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa izpausmi, kurš ir vispārējs Savienības tiesību princips.

(sal. ar 45., 48., 49., 55. un 56. punktu)